

A BIZOTTSÁG (EU) 2023/1032 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE**(2023. május 25.)****a paradicsom barna termés-ráncosodás vírus (ToBRFV) Unió területére történő behurcolásának és Unión belüli elterjedésének megelőzését célzó intézkedések megállapításáról és az (EU) 2020/1191 végrehajtási rendelet módosításáról**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a növénykárosítókkal szembeni védekező intézkedésekről, a 228/2013/EU, a 652/2014/EU és az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 69/464/EGK, a 74/647/EGK, a 93/85/EGK, a 98/57/EK, a 2000/29/EK, a 2006/91/EK és a 2007/33/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. október 26-i (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 30. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az élelmiszer- és takarmányjog, valamint az állategészségügyi és állatjóléti szabályok, a növényegészségügyi szabályok és a növényvédő szerekre vonatkozó szabályok alkalmazásának biztosítása céljából végzett hatósági ellenőrzésekről és más hatósági tevékenységekről, továbbá a 999/2001/EK, a 396/2005/EK, az 1069/2009/EK, az 1107/2009/EK, az 1151/2012/EU, a 652/2014/EU, az (EU) 2016/429 és az (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet, az 1/2005/EK és az 1099/2009/EK tanácsi rendelet, valamint a 98/58/EK, az 1999/74/EK, a 2007/43/EK, a 2008/119/EK és a 2008/120/EK tanácsi irányelv módosításáról, és a 854/2004/EK és a 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 89/608/EGK, a 89/662/EGK, a 90/425/EGK, a 91/496/EGK, a 96/23/EK, a 96/93/EK és a 97/78/EK tanácsi irányelv és a 92/438/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2017. március 15-i (EU) 2017/625 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet) ⁽²⁾ és különösen annak 22. cikke (3) bekezdésére és 52. cikkére,

mivel:

- (1) A paradicsom barna termés-ráncosodás vírus (ToBRFV) (a továbbiakban: meghatározott károsító) jelenleg nem szerepel sem uniós zárlati károsítóként, sem uniós vizsgálatköteles nem zárlati károsítóként az (EU) 2019/2072 bizottsági végrehajtási rendelet ⁽³⁾ jegyzékében. Ugyanakkor megfelel az (EU) 2016/2031 rendelet I. melléklete 3. szakaszának 2. alszakaszában meghatározott, az ideiglenesen uniós zárlati károsítónak minősülő, az említett rendelet 30. cikkének (1) bekezdésében említett ideiglenes intézkedéseket igénylő károsítók előzetes értékelésére vonatkozó kritériumoknak.
- (2) Az (EU) 2020/1191 bizottsági végrehajtási rendelet ⁽⁴⁾ intézkedéseket állapított meg a meghatározott károsító Unióba történő behurcolásának és Unión belüli elterjedésének megelőzésére. Az említett rendelet 2023. május 31-én hatályát veszti.
- (3) Az (EU) 2020/1191 végrehajtási rendelet elfogadását követően újabb tudományos információkat gyűjtöttek a meghatározott károsító terjedéséről és a vizsgálati módszerekről, a bizottsági szolgálatok által végzett ellenőrzések pedig visszajelzést adtak a rendelkezések végrehajtásáról és azoknak a betegség terjedése elleni védelemre gyakorolt hatásáról. Ez az említett rendeletben előírtaknál részletesebb intézkedéseket tartalmazó új jogi aktus elfogadásának szükségességét indokolja.
- (4) A növényegészségügyi védelemmel kapcsolatos legproaktívabb megközelítés biztosítása érdekében intézkedéseket kell hozni azokra a helyzetekre, amikor az Unió területén bármely személy a meghatározott károsító jelenlétét gyanítja vagy arról tudomást szerez, továbbá az illetékes hatóság megfelelő értesítése és az általa meghozandó intézkedések tekintetében.

⁽¹⁾ HL L 317., 2016.11.23., 4. o.

⁽²⁾ HL L 95., 2017.4.7., 1. o.

⁽³⁾ A Bizottság (EU) 2019/2072 végrehajtási rendelete (2019. november 28.) a növénykárosítókkal szembeni védekező intézkedésekről szóló (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet egységes végrehajtási feltételeinek megállapításáról, valamint a 690/2008/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről és az (EU) 2018/2019 bizottsági végrehajtási rendelet módosításáról (HL L 319., 2019.12.10., 1. o.).

⁽⁴⁾ A Bizottság (EU) 2020/1191 végrehajtási rendelete (2020. augusztus 11.) a paradicsom barna termés-ráncosodás vírus (ToBRFV) Unióba történő behurcolásának és Unión belüli elterjedésének megelőzését célzó intézkedések megállapításáról és az (EU) 2019/1615 végrehajtási határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 262., 2020.8.12., 6. o.).

- (5) Amennyiben a meghatározott károsító jelenléte valamely tagállam területén hivatalosan megállapítást nyer, az érintett tagállam illetékes hatóságának körülhatárolt területet kell kijelölnie a károsító felszámolása és az Unió területének többi részére való áttérjedésének megelőzése érdekében. A legmegfelelőbb és legarányosabb megközelítés biztosítása érdekében különböző szabályokat kell elfogadni a körülhatárolásra vonatkozóan arra az esetre, ha a meghatározott károsító fizikai védelemmel rendelkező termesztési helyeken való jelenléte megerősítést nyer, mivel e védelemből eredően csökken a növényegészségügyi kockázat.
- (6) Az Unió területének a meghatározott károsítóval szembeni védelmére irányuló proaktívabb megközelítés biztosítása érdekében a tagállamoknak éves felméréseket kell végezniük a meghatározott károsító területükön való jelenlétére vonatkozóan.
- (7) Szabályokat kell megállapítani a *Solanum lycopersicum* L. és hibridjei, valamint a *Capsicum* spp. vetőmagjának (a továbbiakban: meghatározott vetőmagok), továbbá a *Solanum lycopersicum* L. és annak hibridjei, valamint a *Capsicum* spp. ültetésre szánt növényei, a meghatározott vetőmagok kivételével (a továbbiakban: ültetésre szánt meghatározott növények) Unión belüli szállítására vonatkozóan, mivel e vetőmagok és egyéb, ültetésre szánt növények esetében a legnagyobb valószínűsége annak, hogy azok a meghatározott károsító gazdaszervezetei és terjesztik azt.
- (8) Ezeknek a szabályoknak – a növény típusát és termesztését figyelembe véve – magukban kell foglalniuk a károsítótól való mentességet a termesztési helyen, a szemrevételezést, a mintavételt és a vizsgálatot, a tételek megfelelő kezelését és az anyanövényekre vonatkozó intézkedéseket. Erre a megközelítésre azért van szükség, hogy a meghatározott vetőmagok és meghatározott növények termesztése és szállítása minden egyes esetének technikai körülményeihez igazodjanak.
- (9) A meghatározott károsító jelenlétének kimutatása érdekében az illetékes hatóságnak a meghatározott vetőmagok minden tételét mintavételnek és vizsgálatnak kell alávetnie. Ezeket a meghatározott vetőmagokat a további feldolgozás előtt az illetékes hatóságnak vagy adott esetben a vállalkozónak is meg kell vizsgálnia, és az említett vizsgálatok szerint a meghatározott károsítótól mentesnek kell lenniük. Erre az Unió területének a meghatározott károsítóval szembeni védelme érdekében van szükség, mivel a meghatározott vetőmagok az összes érintett növény termesztésének alapanyagai.
- (10) Az Unió területének a meghatározott károsítótól való védelme érdekében követelményeket kell megállapítani a meghatározott vetőmagok és ültetésre szánt meghatározott növények harmadik országokból az Unióba történő behozatalára vonatkozóan. A megkülönböztetésmentes megközelítés biztosítása érdekében ezeknek a követelményeknek hasonlóknak kell lenniük a meghatározott vetőmagok és ültetésre szánt meghatározott növények Unión belüli szállítására vonatkozó követelményekhez.
- (11) Arányos az említett követelmények alól kivételt biztosítani olyan meghatározott vetőmagok és meghatározott növények esetében, amelyek a meghatározott károsítóval szemben ismert ellenálló fajtákhoz tartoznak, mivel az adott növényegészségügyi kockázat e növények esetében elfogadható szintre csökken. A tagállamoknak meg kell küldeniük a Bizottságnak és a többi tagállamnak az ellenálló fajták rendszeresen frissített jegyzékét.
- (12) A meghatározott károsító Unióba történő beléptetése elleni hatékony hatósági ellenőrzések biztosítása érdekében az illetékes hatóságnak a meghatározott vetőmagok és az ültetésre szánt meghatározott növények szállítmányainak legalább 20 %-ából mintát kell vennie és azt vizsgálatnak kell alávetnie az Unióba való első beléptetés helye szerinti határállomáson, vagy az (EU) 2019/2123 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ⁽³⁾ szerinti ellenőrző ponton. Az Izraelből és Kínából származó meghatározott vetőmagok és ültetésre szánt meghatározott növények szállítmányai esetében a mintavételi és vizsgálati aránynak 50 %-osnak, illetve 100 %-osnak kell lennie, mivel az említett harmadik országokból származó áruk esetében nagyobb számban fordult elő a meghatározott károsító észlelése.
- (13) Annak érdekében, hogy a harmadik országoknak, az illetékes hatóságoknak és a vállalkozóknak elegendő idő álljon rendelkezésükre az e rendeletben foglalt rendelkezésekhez való alkalmazkodásra, ezt a rendeletet 2023. szeptember 1-jétől indokolt alkalmazni. Ezért és a joghézagok elkerülése érdekében az (EU) 2020/1191 végrehajtási rendelet alkalmazási időszakát 2023. május 31-ről 2023. augusztus 31-re kell meghosszabbítani.

⁽³⁾ A Bizottság (EU) 2019/2123 felhatalmazáson alapuló rendelete (2019. október 10.) az (EU) 2017/625 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a bizonyos áruk esetében az ellenőrző pontokon elvégezhető azonossági és fizikai ellenőrzések, illetve a határállomástól távol is elvégezhető okmányellenőrzések eseteire és feltételeire vonatkozó szabályok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 321., 2019.12.12., 64. o.).

- (14) A meghatározott károsító teljeskörű értékelése még folyamatban van az Unió területére jelentett kockázat meghatározása érdekében. Ezért ezt a rendeletet 2024. december 31-ig kell alkalmazni annak érdekében, hogy addig sor kerülhessen az említett értékelésre.
- (15) A meghatározott károsító növényegészségügyi kockázatának gyors kezelése érdekében e rendelet szabályait a lehető legrövidebb időn belül alkalmazni kell. Ezért helyénvaló előírni, hogy e rendelet a kihirdetését követő napon lépjen hatályba.
- (16) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet intézkedéseket állapít meg a paradicsom barna termés-ráncosodás vírus (ToBRFV) Unióba történő behurcolásának és Unión belüli elterjedésének megelőzésére.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

- a) „meghatározott károsító”: a paradicsom barna termés-ráncosodás vírus (ToBRFV);
- b) „meghatározott növények”: a *Solanum lycopersicum* L.-nek és hibridjeinek, valamint a *Capsicum* spp.-nek a növényei, a meghatározott vetőmagok és meghatározott termések kivételével;
- c) „ültetésre szánt meghatározott növények”: a *Solanum lycopersicum* L.-nek és hibridjeinek, valamint a *Capsicum* spp.-nek az ültetésre szánt növényei, a meghatározott vetőmagok kivételével;
- d) „meghatározott vetőmagok”: a *Solanum lycopersicum* L.-nek és hibridjeinek, valamint a *Capsicum* spp.-nek a vetőmagjai;
- e) „meghatározott termések”: a *Solanum lycopersicum* L.-nek és hibridjeinek, valamint a *Capsicum* spp.-nek a termései.

3. cikk

A meghatározott károsítóra vonatkozó tilalmak

A meghatározott károsító nem hozható be az Unió területére, ott nem szállítható, nem tartható, nem szaporítható és nem engedhető ki.

4. cikk

Intézkedések a meghatározott károsító jelenlétének gyanúja vagy tudomásra jutása esetén

- (1) Bármely személy az Unió területén, aki a meghatározott károsító jelenlétét gyanítja, vagy arról tudomást szerez, köteles azonnal értesíteni az illetékes hatóságot, és annak rendelkezésére bocsátani minden vonatkozó információt az adott károsító tényleges vagy feltételezett jelenlétéről.
- (2) Ilyen információk kézhezvételekor az illetékes hatóság:
- a) azonnal rögzíti a rendelkezésére bocsátott információkat;
- b) megtesz minden szükséges intézkedést a meghatározott károsító jelenlétének vagy feltételezett jelenlétének megerősítésére vagy megcáfolására;

- c) biztosítja, hogy az ellenőrzése alatt álló, meghatározott károsítóval esetleg megfertőződött meghatározott növényekkel, meghatározott vetőmagokkal vagy meghatározott termésekkel rendelkező személyeket haladéktalanul tájékoztassák a következőkről:
- a meghatározott károsító jelenléte vagy feltételezett jelenléte; és
 - a meghatározott károsítóval kapcsolatos lehetséges kockázatok és a meghozandó intézkedések.

5. cikk

A meghatározott károsító jelenlétére vonatkozó felmérések

- (1) Az illetékes hatóságok éves felméréseket végeznek területükön a meghatározott károsító jelenlétének kimutatása érdekében.
- (2) Ezek a felmérések:
- magukban foglalják a mellékletben meghatározott mintavételt és vizsgálatot; valamint
 - a következőkön alapulnak:
 - a meghatározott károsító érintett tagállamba történő behurcolásának és az érintett tagállamon belüli elterjedésének becsült kockázata; és
 - megbízható tudományos és műszaki elvek a meghatározott károsító kimutatásának lehetőségére vonatkozóan.
- (3) A tagállamok minden év április 30-ig értesítik a Bizottságot és a többi tagállamot az előző naptári évben végzett felmérések eredményeiről.

6. cikk

Intézkedések a meghatározott károsító megerősített jelenléte esetén

- (1) Amennyiben a meghatározott károsító jelenléte valamely tagállam területén hivatalosan megállapítást nyer, az érintett tagállam illetékes hatósága biztosítja, hogy az (EU) 2016/2031 rendelet 17. cikkével összhangban megfelelő intézkedéseket hozzanak a meghatározott károsító felszámolására.

Az említett illetékes hatóság meghozza az e cikk (2) és (3) bekezdésében meghatározott intézkedéseket, kivéve, ha a meghatározott károsító tekintetében teljesülnek az (EU) 2016/2031 rendelet 18. cikkének (4) bekezdésében meghatározott feltételek.

A (2) és (3) bekezdésben meghatározott intézkedéseket nem kell alkalmazni az olyan fajták ültetésre szánt meghatározott növényeire, amelyekről ismert, hogy ellenállóak a meghatározott károsítóval szemben. A tagállamok megküldik a Bizottságnak és a többi tagállamnak az ellenálló fajták rendszeresen frissített jegyzékét.

- (2) Az illetékes hatóság haladéktalanul körülhatárolt területet hoz létre a következők szerint:
- ha a meghatározott károsító fizikai védelemmel ellátott termesztési helyen van jelen, a körülhatárolt terület magában foglalja legalább azt a termesztési helyet, ahol a meghatározott károsító jelenlétét kimutatták;
 - ha a meghatározott károsító az a) pontban említettől eltérő termesztési helyen van jelen, a körülhatárolt terület a következőkből áll:
 - egy fertőzött körzet, amely magában foglalja legalább azt a termesztési helyet, ahol a meghatározott károsító jelenlétét kimutatták;
 - a fertőzött körzetet körülvevő, legalább 30 méteres pufferrétege.
- (3) A körülhatárolt területen az illetékes hatóság vagy az illetékes hatóság hivatalos felügyelete alá tartozó vállalkozó:
- az ültetésre szánt meghatározott növények termesztésére vagy a meghatározott vetőmagok előállítására szolgáló termesztési helyek esetében:
 - haladéktalanul eltávolítja és megsemmisíti az ültetésre szánt meghatározott növények valamennyi fertőzött tételét és adott esetben azok termesztőközegét és az e tételekből származó meghatározott vetőmagokat. Az eltávolítást és a megsemmisítést úgy kell végezni, hogy ne álljon fenn a meghatározott károsító terjedésének kockázata;

- ii. a személyzetre, a termesztési helyhez tartozó épületekre, szerszámokra és gépekre, anyagokra és szállítóeszközökre vonatkozóan különleges higiéniai intézkedéseket alkalmaz annak megakadályozására, hogy a meghatározott károsító áterjedjen a termesztési helyen található többi tételre, a meghatározott növényeket követő későbbi kultúrákra vagy más termesztési helyekre;
 - iii. a termesztőkörzöget legkésőbb a termesztési idő végén megsemmisíti vagy kezeli annak érdekében, hogy ne álljon fenn a meghatározott károsító terjedésének azonosítható kockázata;
- b) a meghatározott termékek termesztésére szolgáló termesztési helyek esetében:
- i. legkésőbb a termesztési idő végén valamennyi fertőzött meghatározott növényt eltávolítja a termesztési helyről, és megsemmisíti. Az eltávolítást úgy kell végezni, hogy ne álljon fenn a meghatározott károsító terjedésének azonosítható kockázata;
 - ii. a személyzetre, a termelési helyhez tartozó létesítményekre, szerszámokra és gépekre, az anyagokra, valamint a termékek csomagolásához és szállításához felhasznált eszközökre vonatkozóan különleges higiéniai intézkedéseket alkalmaz annak megakadályozására, hogy a meghatározott károsító áterjedjen a meghatározott növényeket követő későbbi kultúrákra vagy más termesztési helyekre;
 - iii. a termesztőkörzöget legkésőbb a termesztési idő végén megsemmisíti vagy kezeli annak érdekében, hogy ne álljon fenn a meghatározott károsító terjedésének azonosítható kockázata;

7. cikk

Az ültetésre szánt meghatározott növények Unión belüli szállítása

- (1) Az ültetésre szánt meghatározott növények csak akkor szállíthatók az Unión belül, ha azokat az illetékes hatóság vagy az érintett vállalkozó által az alábbi feltételek mindegyikének teljesítését követően kiállított növényútlevél kíséri:
- a) az ültetésre szánt meghatározott növények olyan meghatározott vetőmagokból származnak, amelyek megfelelnek a 8. és 10. cikkben megállapított követelményeknek;
 - b) az ültetésre szánt meghatározott növényeket olyan termesztési helyen termesztették, amelyről ismert, hogy ott a meghatározott károsító nem fordul elő, amit a meghatározott károsító kimutatásához megfelelő időben végzett hatósági vizsgálatok támasztanak alá;
 - c) a meghatározott károsító tüneteit mutató, ültetésre szánt meghatározott növényeken az illetékes hatóság mintavételt és vizsgálatot végzett, és e vizsgálatok kimutatták, hogy a szóban forgó növények mentesek a meghatározott károsítótól;
 - d) az ültetésre szánt meghatározott növények tételeit megfelelő higiéniai intézkedések alkalmazásával elkülönítették a meghatározott növények egyéb tételeitől.

Az e bekezdésben említett vizsgálati célú mintavételt a mellékletben meghatározottak szerint kell elvégezni.

- (2) Az (1) bekezdésben a növényútlevél kiállítására vonatkozóan megállapított feltételeket nem kell alkalmazni az olyan, ültetésre szánt meghatározott növényekre, amelyekről ismert, hogy ellenállóak a meghatározott károsítóval szemben. A tagállamok megküldik a Bizottságnak és a többi tagállamnak az ellenálló fajták rendszeresen frissített jegyzékét.

8. cikk

A meghatározott vetőmagok Unión belüli szállítása

- (1) A meghatározott vetőmagok csak akkor szállíthatók az Unión belül, ha azokat növényútlevél kíséri, amelyet azt követően állítottak ki, hogy az illetékes hatóság vagy az érintett vállalkozó megállapította, hogy teljesülnek az alábbi feltételek:
- a) a meghatározott vetőmagok anyanövényeit olyan termesztési helyen termesztették, amelyről ismert, hogy ott a meghatározott károsító nem fordul elő, amit a meghatározott károsító kimutatásához megfelelő időben végzett hatósági vizsgálatok támasztanak alá;

- b) a meghatározott vetőmagok olyan tétele esetében, amely több mint 30 anyanövénytől származik, a meghatározott vetőmagok tételét feldolgozás előtt az illetékes hatóság a mellékletben meghatározott mintavételnek és vizsgálatnak vetette alá a meghatározott károsító jelenléte tekintetében, vagy a vállalkozók az illetékes hatóság hatósági felügyelete mellett mintavételnek és vizsgálatnak vetették alá, és e vizsgálatok szerint a meghatározott károsítótól mentesnek találták. A meghatározott károsító bármilyen jelenlétét bejelentették az illetékes hatóságnak, és a meghatározott vetőmagok fertőzött tételei nem szállíthatók az Unió területén belül;
- c) a meghatározott vetőmagok olyan tétele esetében, amely legfeljebb 30 anyanövénytől származik, az illetékes hatóság vagy az illetékes hatóság hatósági felügyelete alatt álló vállalkozók a mellékletben meghatározottak szerint mintavételt és vizsgálatot végeztek a meghatározott károsító jelenléte tekintetében a meghatározott vetőmagokon vagy a meghatározott vetőmagok minden egyes anyanövényén. A meghatározott vetőmagokat vagy anyanövényeket az említett vizsgálatok szerint a meghatározott károsítótól mentesnek találták. A meghatározott károsító bármilyen jelenlétét bejelentették az illetékes hatóságnak, és a meghatározott vetőmagok fertőzött anyanövényekből származó tételei nem szállíthatók az Unió területén belül;
- d) a meghatározott károsító jelenlétének gyanúja esetén a mintavételt és a vizsgálatot kizárólag az illetékes hatóságok végezhetik az (EU) 2016/2031 rendelet 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjával összhangban;
- e) a meghatározott vetőmagok valamennyi tételének származását feljegyzik és dokumentálják.

(2) Az (1) bekezdés a), b), c) és d) pontjától eltérve, azok a meghatározott vetőmagok, amelyeket 2023. augusztus 31. előtt takarítottak be, és amelyekről az Unión belüli első szállításuk előtt az illetékes hatóság vagy az érintett vállalkozó megállapította, hogy azok megfelelnek az (EU) 2020/1191 végrehajtási rendelet követelményeinek, az említett követelményeknek való megfelelést igazoló növényútlevél kíséretében szállíthatók az Unión belül.

(3) A meghatározott vetőmagok azon tételeit, amelyeket első alkalommal 2021. április 1-je után szállítanak az Unión belül, és amelyeket 2020. szeptember 30. előtt vizsgáltak meg az enzimekhez kapcsolt immunszorbens vizsgálati módszerrel (ELISA-módszerrel), újból meg kell vizsgálni egy ELISA-módszertől eltérő, a melléklet 3. pontjában említett vizsgálati módszerrel.

(4) A mintavételt és vizsgálatot a mellékletben meghatározottak szerint kell végezni.

(5) Az (1) és (2) bekezdésben a növényútlevél kiállítására vonatkozóan megállapított feltételeket nem kell alkalmazni az olyan fajtákhoz tartozó vetőmagokra, amelyekről ismert, hogy ellenállóak a meghatározott károsítóval szemben. A tagállamok megküldik a Bizottságnak és a többi tagállamnak az ellenálló fajták rendszeresen frissített jegyzékét.

9. cikk

Az ültetésre szánt meghatározott növények Unióba történő behozatala

(1) A harmadik országokból származó, a meghatározott károsítóval szemben ismert ellenálló fajtától eltérő fajtákhoz tartozó, ültetésre szánt meghatározott növények csak akkor hozhatók be az Unióba, ha azokat olyan növényegészségügyi bizonyítvány kíséri, amely a „Kiegészítő nyilatkozat” rovatban a következő elemeket tartalmazza:

- a) hatósági nyilatkozat arról, hogy az ültetésre szánt meghatározott növények olyan vetőmagokból származnak, amelyek megfelelnek a 10. cikkben megállapított követelményeknek;
- b) hatósági nyilatkozat arról, hogy az ültetésre szánt meghatározott növényeket olyan termesztési helyen termesztették, amelyet a származási országban a nemzeti növényvédelmi szervezet nyilvántartásba vett és felügyel, és amelyről ismert, hogy mentes a meghatározott károsítótól, amit az említett károsító kimutatásához megfelelő időben végzett hatósági vizsgálatok, mintavétel és laboratóriumi vizsgálatok támasztanak alá;
- c) a bejegyzett termesztési hely neve.

(2) A meghatározott károsítóval szemben ismert ellenálló fajtájú, harmadik országokból származó, ültetésre szánt meghatározott növények csak akkor hozhatók be az Unióba, ha azokat növényegészségügyi bizonyítvány kíséri, amely a „Kiegészítő nyilatkozat” rovatban igazolja ezt az ellenálló képességet.

10. cikk

A meghatározott vetőmagok Unióba történő behozatala

(1) A harmadik országokból származó, a meghatározott károsítóval szemben ismert ellenálló fajtától eltérő fajtákhoz tartozó meghatározott vetőmagok csak akkor hozhatók be az Unióba, ha azokat olyan növényegészségügyi bizonyítvány kíséri, amely a „Kiegészítő nyilatkozat” rovatban a következő elemek mindegyikét tartalmazza:

- a) hatósági nyilatkozat arról, hogy az alábbi feltételek mindegyike teljesül:
- i. az érintett meghatározott vetőmagok anyanövényeit olyan termesztési helyen termesztették, amelyről ismert, hogy ott a meghatározott károsító nem fordul elő, amit a meghatározott károsító kimutatásához megfelelő időben végzett hatósági vizsgálatok támasztanak alá;
 - ii. a meghatározott vetőmagok olyan tétele esetében, amely több mint 30 anyanövénytől származik, a meghatározott vetőmagok tételét feldolgozás előtt a mellékletben meghatározott hatósági mintavételnek és vizsgálatnak vetették alá a meghatározott károsító jelenléte tekintetében, és e vizsgálatok szerint a meghatározott károsítótól mentesnek találták;
 - iii. a meghatározott vetőmagok olyan tétele esetében, amely legfeljebb 30 anyanövénytől származik, a mellékletben meghatározottak szerint mintavételt és vizsgálatot végeztek a meghatározott vetőmagokon vagy a meghatározott vetőmagok minden egyes anyanövényén. A meghatározott vetőmagokat vagy anyanövényeket az említett vizsgálatok szerint a meghatározott károsítótól mentesnek találták;
- b) az anyanövények termesztési helyének nyomonkövethetőségét biztosító információk.

(2) A meghatározott károsítóval szemben ismert ellenálló fajtájú, harmadik országokból származó meghatározott vetőmagok csak akkor hozhatók be az Unióba, ha azokat növényegészségügyi bizonyítvány kíséri, amely a „Kiegészítő nyilatkozat” rovatban igazolja ezt az ellenálló képességet.

(3) Az (1) bekezdés a) pontjától eltérve, azok a meghatározott vetőmagok, amelyeket 2023. augusztus 31. előtt takarítottak be, és amelyekről az Unióba való behozataluk előtt megállapították, hogy azok megfelelnek az (EU) 2020/1191 végrehajtási rendelet követelményeinek, behozhatók az Unióba, ha azokat olyan növényegészségügyi bizonyítvány kíséri, amely a „Kiegészítő nyilatkozat” rovatban a következő nyilatkozatot tartalmazza: „Ezeket a vetőmagokat 2023. augusztus 31. előtt takarították be, és megállapították, hogy megfelelnek az (EU) 2020/1191 rendeletnek”.

11. cikk

Hatósági ellenőrzések az Unióba való behozatalkor

Az illetékes hatóságnak a meghatározott vetőmagok és az ültetésre szánt meghatározott növények szállítmányainak legalább 20 %-ából mintát kell vennie és azt vizsgálatnak kell alávetnie az Unióba való első beléptetés helye szerinti határállomáson, vagy az (EU) 2019/2123 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 2. cikke szerinti ellenőrző ponton, az e rendelet mellékletében foglaltak szerint.

Az Izraelből és Kínából származó meghatározott vetőmagok és ültetésre szánt meghatározott növények szállítmányai esetében a mintavételi és vizsgálati arány 50 %, illetve 100 %.

12. cikk

Az (EU) 2020/1191 végrehajtási rendelet módosítása

Az (EU) 2020/1191 végrehajtási rendelet 12. cikkében a „2023. május 31-ig” dátum helyébe a „2023. augusztus 31-ig” dátum lép.

13. cikk

Hatálybalépés és az alkalmazás kezdőnapja

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2023. szeptember 1-jétől 2024. december 31-ig kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2023. május 25-én.

a Bizottság részéről

az elnök

Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

1. A meghatározott károsítóval szemben ismert ellenálló fajtákhoz tartozóktól eltérő meghatározott vetőmagokra alkalmazandó mintavételi eljárások

A vetőmagok vizsgálata céljából történő mintavételt a következő mintavételi eljárások szerint, a vetőmagtételtől függően és a növényegészségügyi intézkedésekre vonatkozó 31. számú, „A szállítmányokból való mintavétel módszerei (ISPM31)” című referenciaszabvány vonatkozó táblázatai alapján kell elvégezni:

- a) legfeljebb 30 anyanövényből származó vetőmagtétel esetében:
 - olyan hipergeometrikus mintavételi eljárás alkalmazása, amellyel 95 %-os megbízhatósággal megállapítható a fertőzött növények 10 %-os vagy annál magasabb arányú jelenléte, vagy
 - a vetőmagtétel minden egyes anyanövényének vizsgálata;
- b) a legfeljebb 3 000 vetőmagot tartalmazó vetőmagtétel esetében: olyan hipergeometrikus mintavételi eljárás alkalmazása, amellyel 95 %-os megbízhatósággal megállapítható a fertőzött növények 10 %-os vagy annál magasabb arányú jelenléte;
- c) a több mint 3 000, de legfeljebb 30 000 vetőmagot tartalmazó vetőmagtétel esetében: olyan mintavételi eljárás alkalmazása, amellyel 95 %-os megbízhatósággal megállapítható a fertőzött növények 1 %-os vagy annál magasabb arányú jelenléte;
- d) a több mint 30 000 vetőmagot tartalmazó vetőmagtétel esetében: olyan mintavételi eljárás alkalmazása, amellyel 95 %-os megbízhatósággal megállapítható a fertőzött növények 0,1 %-os vagy annál magasabb arányú jelenléte;

Az almintáknak a polimeráz láncreakciós (PCR) módszerek esetében legfeljebb 1 000 magból kell állniuk.

2. A meghatározott károsítóval szemben ismert ellenálló fajtákhoz tartozóktól eltérő meghatározott növényekre alkalmazandó mintavételi eljárások

- a) A meghatározott növények esetében termesztési helyenként és adott esetben kultiváronként legalább egy, a növény tetejéről származó, legfeljebb 200 fiatal levélből vagy a termés csészeleveleiből álló mintát kell gyűjteni.
- b) Tüneteket mutató növények esetében a vizsgálati célú mintavételt legalább 3 tüneteket mutató levélen kell elvégezni.
- c) Anyanövények vizsgálata esetén a növény tetejéről származó fiatal leveleket vagy a termésből származó csészeleveleket kell gyűjteni.

3. A meghatározott károsító kimutatásának és azonosításának vizsgálati módszerei a meghatározott károsítóval szemben ismert ellenálló fajták vetőmagjaitól eltérő vetőmagokon

A meghatározott károsítóval szemben a meghatározott vetőmagokon való kimutatására az alábbi vizsgálati módszerek egyikét kell alkalmazni:

- valós idejű PT-PCR az ISF-protokollban leírt primerek és próbák használatával (2020) ⁽¹⁾,
- valós idejű RT-PCR a Menzel és Winter (2021) szerinti primerek és próba használatával ⁽²⁾,
- valós idejű RT-PCR a Bernabé-Orts *et al.* (2021) szerinti primerek és próba használatával ⁽³⁾.

Amennyiben a kimutatási vizsgálat eredménye pozitív, a kimutatáshoz használt módszertől eltérő második vizsgálati módszert kell alkalmazni a fent felsorolt valós idejű RT-PCR módszerek egyikével, az azonosítás megerősítésére ugyanazt a mintát használva. A bevonat vetőmagok esetében kapott kimutatási és azonosítási eredmények közötti ellentmondás esetén el kell távolítani a vetőmagok bevonatát, és adott esetben újra meg kell vizsgálni a vetőmagokat.

⁽¹⁾ ISF (2020) A paradicsom barna termés-ráncosodás vírus (ToBRFV) kimutatása paradicsom- és paprikamagokban. <https://worldseed.org/our-work/seed-health/ishi-methods/>, version 1.5, upload 29/03/2023.

⁽²⁾ Menzel, W. & Winter, S. (2021). Az új és ismert tobamovírusok azonosítása paradicsomban és más burgonyafélékben új, generikus primerpár felhasználásával, valamint specifikus valós idejű reverz transzkripció polimeráz láncreakció kifejlesztése a ToBRFV esetében. *Acta Horticulturae* 1316, 143–148. o.

⁽³⁾ Bernabé-Orts, J.M., Torre, C., Méndez-López, E., Hernando, Y., Aranda, M.A. (2021) Új források az újonnan megjelenő paradicsom barna termés-ráncosodás vírus célzott és pontos észleléséhez. *Viruses* 13, 1680.

4. A meghatározott károsító kimutatásának és azonosításának vizsgálati módszerei a meghatározott károsítóval szemben ismert ellenálló fajták meghatározott növényeitől eltérő meghatározott növényeken és a meghatározott terméseken

A meghatározott károsító kimutatására a meghatározott növényeken – kivéve azon fajták meghatározott növényeit, amelyekről ismert, hogy ellenállóak a meghatározott károsítóval szemben – és a meghatározott terméseken az alábbi vizsgálati módszerek egyikét kell elvégezni:

- ELISA, csak tüneteket mutató anyagok esetében,
- hagyományos RT-PCR, Alkowni *et al.* (2019) szerinti primerek használatával ⁽⁴⁾,
- hagyományos RT-PCR, Rodriguez-Mendoza *et al.* (2019) szerinti primerek használatával ⁽⁵⁾,
- valós idejű reverz transzkriptáz polimeráz láncreakció (RT-PCR) az ISF-protokollban (2020) ⁽⁶⁾éírt primerek és próbák használatával,
- valós idejű RT-PCR a Menzel és Winter (2021) szerinti primerek és próba használatával ⁽⁷⁾,
- valós idejű RT-PCR a Bernabé-Orts *et al.* (2021) szerinti primerek és próba használatával ⁽⁸⁾.

Amennyiben a kimutatási vizsgálat eredménye pozitív, egy második, a kimutatásra használt módszertől eltérő vizsgálati módszert kell alkalmazni a fent felsorolt RT-PCR módszerek egyikével, az azonosítás megerősítésére ugyanazt a mintát használva.

⁽⁴⁾ Alkowni, R., Alabdallah, O., Fadda, Z. (2019) Paradicsom barna termés-ráncosodás vírus molekuláris azonosítása paradicsomban Palesztinában. *Journal of Plant Pathology* 101(3), 719–723.

⁽⁵⁾ Rodríguez-Mendoza, J., García-Avila, C. J., López-Buenfil, J.A., Araujo- Ruiz, K., Quezada, A., Cambrón-Crisantos, J.M., Ochoa-Martínez, D.L. (2019) A paradicsom barna termés-ráncosodás vírus azonosítása reverz transzkripció polimeráz láncreakcióval kódoló szekvenciából vagy replikázból. *Mexican Journal of Phytopathology* 37(2), 346–356.

⁽⁶⁾ ISF (2020) A paradicsom barna termés-ráncosodás vírus (ToBRFV) kimutatása paradicsom- és paprikamagokban. <https://worldseed.org/our-work/seed-health/ishi-methods/>, version 1.5, upload 29/03/2023.

⁽⁷⁾ Menzel, W. & Winter, S. (2021). Az új és ismert tobamovírusok azonosítása paradicsomban és más burgonyafélékben új, generikus primerpár felhasználásával, valamint specifikus valós idejű reverz transzkripció polimeráz láncreakció kifejlesztése a ToBRFV esetében. *Acta Horticulturae* 1316, 143–148. o.

⁽⁸⁾ Bernabé-Orts, J.M., Torre, C., Méndez-López, E., Hernando, Y., Aranda, M.A. (2021) Új források az újonnan megjelenő paradicsom barna termés-ráncosodás vírus célzott és pontos észleléséhez. *Viruses* 13, 1680.